

PREUS

Anta de pagament 150
A fora any 700
Al Exchange 1000

Número del

0'10 ms.

LLEVANT

o. D. Lorenzo Lliteras Pvre.

Seminario

PALMA

SETMANARI CATOLIC MALLORQUI

Any 21 Juner de 1922

PER DEU I PER MALLORCA

Redacció i Administració
Quatre Cantons, 3DESPRÉS
DE LA FESTA

En un dia aprofitat, que quedará com penjada gloriosa en el cor dels bons artenenes. Encara nos sembla percebre com el ressó d'aquells cántics infantils que omplen els nostres carrers; aquella gentada que amb satisfacció pintada a la seua cara contemplava el pas dels infantons; la remor d'aquelles banderetes polícromes amb creus i inscripcions que valien per un vot solemne; les paraules de les autoritats civil i esglesiàstica al rebre el plec amb les peticions dels infants; la multitud que invadia tot el Teatre principal per demostrar amb sa presència que execrava el mal parlar; les veus i gests dels oradors que eloquentement cantaven la bellesa del llenguatge i vituperaven als qui l'enlletgien amb la mescla de paraules grolleres. Tot aixó unit a la numerosa concurrència que devotament havia acudit a la Comunió i Ofici del matí, nos ha deixada la convenció de que la nostra vila encara te sentit comú, i comprén quina és la pauta a seguir, i la

consoladora esperança de que'l venenim prest regenerat, not son llenguatge de les impureses que l'afeon i disposat a secundar tota iniciativa bona que se li proposi.

Aquestes han de venir. Precisament lo que n'ha de quedar de la festa son les iniciatives dels qui dirigeixen el moviment moralisador de la nostra vila que segurament no tardaran en proposar-ne i és de creure que serán secundades per tot el poble que prest o tart en, collirà els fruits.

En parlarem en altres números.

A. F.

BON DIA

Tal volta quant qualcú s'haja fixat en l'article de s'altra setmana, haja cregut que les grans questions que vaig prometre tractar, son les que commoven directament tots els ordes socials, la qüestió del trebay i la riquesa, patrons i obrers, industria i comerx. Però si no hi ha dins el mon altres questions molt més importants, veritats que pel fet de ser oblidades o descuidades, elles son, millor dit, la seua ignorancia és lo qui commou a

tota l'humanitat fins en els seus fonaments. No és l'ignorancia o el despreci de tals veritats la qui sembla la mala llavor de tanxos egoismes dins la política, dins les arts dins l'espirit industrial i comercial, egoismes que no paren fins a fer barayar les nacions quant i més a els mateixos homes? No son els egoismes produïts per l'ignorancia de certes veritats primordials, els que promoven aquestes hutes sanguinaries i fraticides entre els pobres i els rics, entre patrons i obrers?

¡Ah! l'home no és únicament un tros de carn, és qualca cosa més, es molt més. Ell té una intelligencia que cerca per tot arreu la veritat, perque la veritat és l'objecte de l'enteniment; i mentres la cerca no més dins l'orde de la materia, mentres la cerca entre números, candidats, monedes, valors i satisfaccions purament materials. se cansa si, però després del seu trebay fatigós, no ha lograt la plena satisfacció que esperava trobar.

L'home té una voluntat capàs d'estimar, coses que no tenen els sers que son pura materia, els irracionals; però si aquesta facultat tan hermosa i que tan ennobleix a l'home, preten trobar saciedat, estimant coses que no poren retornar-li amor, bens materials, sers que si be concilien els secrets d'aquesta passió, no teneu tanta quantitat d'afecte

que pugui omplir el buit immens
del seu cor, ¡oh! sols haurà lo-
grat martirisar aquíex mateix
corfent-li concebre esperances d'
una correspondencia com ell ne-
cessita i en va haurà remogudes
totes les seues fibres i després
d'un agotament de forces, se tro-
barà amb el buit més gran, més
immens qu'abans.

No, s'home solament froba dins s'orde material lluentons de veritat i amor, i si vol asacir-se d'amor i veritat és necessari cerqui dins un altra orde, dins s'orde sobrenatural.

¡Oh homo!. Aixeca, idó, els teus ulls i mira qu' aixís com son fets els tens peus per trepitjar la terra, els tens ulls foren creats per mirar el firmament, i més enllà del firmament, hi veurà la Veritat que tant desitja la teua intel·ligència hei veurà l'Amor que tant anyora el teu cor, Deu.

CRESPI

CANSONS DE S'ARGUMENT

VEREDICTE DEL JURAT

Tres han estat els glosats que s'han presentats al concurs, cumplint tots les condicions que publicarem. Aquests foren: En Juan Sansó (a) *Janeca*; En Mateu Riera (a) *Mutinet* i Antoni Sureda (a) *Xurigué*. El primer presenta xixanta gloses, en general ben fetes; se veu qu'és ben versat en l'art de glosar. Llástima que presenti l'argument molt incomplet, faltant-li moltes notícies importants, degut segurament a la seua ausència d'Artá durant el primer mig any. Per aquest motiu no li hem pogut donar el primer premi.

En Muliuet presenta 84 gloses, i si bé algunes són defectuoses n'hi ha moltes de ben fetes i el glosat és complet.

N'Antoni Sureda, presenta, si, l'argument complet però se veu que és jove i ha versificat poc encara. Adoleix son argument de defectes capitals en la versificació que de segur s'anirà correntint; en canvi al final d'aquell presenta un suplement de 11 gloses de la Mare de Déu de Sant Salvador que poreixen de ma de mestre.

Per tot lo dit, perquè les diferències entre tots no són molt grosses; perquè cada un es digna de recompensa i perquè serveixi a tots d'estímul per altres anys, el Jurat acordà repartir les vuitanta pessetes de que disponia en tres premis otorgant los en la següent forma:

Primer premi de 35 pts. an
En Mateu Riera (a) Molinet.

Segon premi de 25 pessetes
an En Juan Sansó (a) Janeca.

Tercer premi de 20 pessetes
an Antoni Sureda (a) Xurigué.

Sía enhorabona als agraciats i que puguin cantar molts d'anys l'argument; i gracies a la persona que destiná la quantitat de 50 pessetes a premis la qual vol que son nom quedi ocult i al Ajuntament què també ha contribuít amb el restant a estimular als glosadors a fi de que se perpetui aqueixa tan hermosa costum.

Artá diada de St. Antoni de
1922.

Per el Jurat

Andreu Ferrer

LA FESTA DEL BON MOT

Matti

Conforme als programes que se escamparen per la vila la setmana passada i que publicarem també en les columnes del nostre setmanari, se celebrà la simpàtica festa del bon mot que feliçment se feu coincidir amb la conclusió dels *Exercicis* que el Rt. P. Fornés predicà a les Filles de Maria.

El demati a les 7 i quart se celebrá la Missa de Comunió general a la que sense ponderació hi assistiren unes mil cinccentes persones. Durant aquesta que se va fer amb molt d'ordre i compostura se cantaren cobles adequades al acte per el chor de jovenetes de les Germanes de la Caridat. Just després de la Missa el Rt. P. Fornés doná la Bendició Papal per guanyar l'indulgencia plenaria concedida.

A les 10 se celebrà la Missa Major en la que se cantà la Partitura d'en Botazzo per un nou orfeó de jovent que s'està organisant. El Credo fou el d'en Ravanel·lo. Una gran gentada omplí l'iglesia i el Rt. P. Fornés feu el sermó de despedida deixant bons consells a la concurrència i especialment recomanant an els homes la restauració de les Creus de terme que han desaparegut totalment de dins Artá.

Manifestació infantil

El decapvespre a la una repicaren les campanes i al seu toc comensaren a compareixer comparses de nins i nines, escoles i costures de la població amb banderetes per organitzar-se en manifestació. S'en aplegaren un mil·lenar i a la una i mitja abans de partir se cantà l'himne contra la blasfèmia, «¡Al blasfemar feim

guerra!» i al acabar l'advocat de Palma Sr. Font i Arbós dirigí la paraula als infants diguent los lo que significava l'acte que anaven a fer i incitant-los a que mai s'atrevisseren a proferir cap blasfemia ni cap paraula indecent i fins a que corregíssien a sos amics i fins a sos propis pares si davant ells mai les n'escapaven cap. Acabá fent los prometre en alta veu qu'estaven disposats a complir-ho i enseguida se organís la manifestació.

Devant partiren la banda de cornetes i tambors, seguien llavors tots els nins de les escoles nacionals dels col·legis privats i d'altres que no van a escola, dirigits i guiats per tots els mestres; seguien després els qui formaven la Comissió encarregada de presentar el plec que contenia la petició. Darrera venia el col·legi de pàrvuls de Can Morey amb l'uniforme de l'escola, i darrera seguien les nines qu'eren moltíssimes.

Nins i nines anaven formats en dues files duguent cada un una bandereta de paper de colors, unes amb l'emblema franciscà, altres amb una creu i altres amb una inscripció, entre les quals hei havia: ¡Visca el bon mot! ¡fora blasfemar! ¡Visca Jesús! ¡Visca Maria! ¡No blasfemen! i altres. Cantant himnes se dirigiren pels carrers que anomenaren cap a la Sala aont esperava el Batle, D. Andreu Femenías, el Rector Rt. D. Juan Rubí, Ajuntament, Clero i la Comissió organísadora de la festa. Entraren els nins portadors del plec i en Jaume Ginart Sancho (a) Vives dirigint-se an el batle li digué: Sr Batle: Tots els nins d'aquesta vila acudim en manifestació pública davant V. etc.

El plec contenia la sigüent petició: Sr Batle, -Vegent de quina manera se propaga entre noltros el lletgíssim vici de la blasfemia que tant desdiu d'un poble culte i religiós i desitjant els nins d'

Artá que no arrelhi dins el nostre que sigui sempre un poble model, suplicam a V. se digni valer-se de tota la seua autoritat per reprimir an els flemtomadors i si fos precis castigar an els qui amb son llenguatge indigne nos deshonren i ofenen al Nostro Deu i a sa Santísima Mare, Patrona nostra la Verge de Sant Salvador. Es gracia qu'esperen conseguir del zel i rectitut de V. més de mil nines d'Artá. Deu el guard molts d'anys. Artá 15 de Janer de 1922. En nom dels nins d'Artá: Antoni Cursach, Juan Forteza, rubricats. Aquest plec fou rebut amb aplaudiments i la manifestació desfilant davant les autoritats seguí fins a la Plassa del Conquistador aont s'hi havia aixecat un cadafal i pujant-hi el Batle se dirigí an el nins i los digué que li havia estada molt agradable la demanda seua a diferencia d'altres manifestacions manco agradoses que en altres ocasions havia hagudes de rebre i les prometé que feria lo que sabria perque ells qui son els homos de demá no aprenguin dels carrers la inmundia grollerie que avui arreu se sent. El Sr. Rector també los dirigí breument la paraula i fent-los fer algunes promeses amb una Ave Maria a la Verge de St. Salvador i alguns vives entusiastes doná per acabada la manifestació.

Mitin

A les tres del capvespre i just després de la manifestació resenyada en el Teatre Principal tengué lloc el Mitin contra la blasfemia que s'havia anunciat, no poguent-se fer a la Plassa perque el temps amenassava. Feya més d'una hora que'l Teatre estava ple a vessar, de manera que per corredors i palcos la gent estava dreta ben apinyada i molta que s'en hagué de tornar perque no hi cabia. El

Presidien les Autoritats i comissió organísadora.

S'aixeca a parlar primerament D. Juan Sureda Sancho, misser, natural d'Artá i vezi de Capdepera el qual feu un discurs molt notable ponderant la malicia de la blasfemia. Digué que si'l crit de rebel·lió i la lluita contra l'autoritat humana es tant greu infinitament més ho ha de ser l'acte de rebel·lió del homo contra Deu qu's lo que fa el qui blasfema. Diu que totes les classes estan ja contaminades però sent llástima pel seu poble aont vegé la llum primera qu'está ja contaminat i voldria s'en esmenás.

Digüé que s'imposa l'esfora de tots per reprimir aqueix vici i demaná a les Autoritats que en virtut de l'article 11 de la Constitució i a imitació de altres batles depopuloses ciutats fassin lo possible perque sia respectada la doctrina Católica i per tant castigada la blasfemia.

Seguidament llegeix telegrames d'adhecció del Sr Rector de Capdepera i del Sindicat Católic d'allà. Tant els telegrames com son discurs foren llargament aplaudits.

Després s'aixecá a parlar D. Bartomeu Oliver llicenciat en Filosofia i lletres, natural de Binisalem el qual teixí un discurs que fou una afiligranat elogi de la paraula. Comensá pintant amb frases poetiques les bel·leses naturals de la nostra encontrada i digué que era imposible qu'entre tanta hermosura hi hagués blasfemia i que per tant creia un contrassentit un mitin a Artá. Digüé qu'ls pobles són grans quant pregunuen i decauen quant blasfemen. Pinta el caràcter dels mallorquins amb la llengua que nos distingeix dels demés i elogiand la paraula diu que'l qui la profana es un criminal. Ressenya varies de les més notables revolucions i diu qu'en totes ha vist sempre blasfemar.

Acaba diguent qu'Artá qui fa poc ha festejat l'arribada del ferrocarril comensa també avui una creuada contra el mal mot que no deixarà entrar mai dins el seu si.

Grans aplaudiments coronen son elegant i macís parlament i acte seguit s'aixeca D. Ramón Morey, mestre de Binisalem.

Comensa amb la salutació «Alabat sia Deu» amb que a la pagesia mallorquina se saluda encara. Parla d'Artá que descriu amb galanes frases i diu que estigui alerta a contaminarse amb el mal exemple de les demés viles ja que regoneix que cap d'elles ses alliberada de la blasfèmia i paraules grolleres que arreu se senten. Pinta l'evolució de la paraula grossera que arriba fins a l'acció. Diu que si davant un senyor procuram estar i parlar amb compostura, com no hi volem parlar davant Deu? Dona profitosos consells a les mares i diu que les primeres paraules que senten els petits les queden gravades tota la vida i molt més les que no entenen. Acaba diguent que tenguen a sos fills com un sagrari, que mai les escandalisin i les guardin de tota paraula impura.

Després parla el misser de Ciutat D. Josep Font i Arbós el qual mesclant parrafades eloquents i fibladores amb expressions xistoses fa les delícies de la concurrència, que rigent, riguén apren profitosas lliçons la mala paraula. Diu que si an els leprosos les trenen de la població i an els malalts contagiosos les duen a sanatoris també haurien de treure a fora la lepra de la blasfèmia. Ademés de ofendre a Deu la blasfèmia es prova d'incultura. La nostra llengua no les tenia a aquestes paraules grolleres i les ha manllevades. Canta un himne a la nostra rassa viril i forta i an el matern llenguatge que l'han rossegat p'el fanc els malparlants. Diu que es inmundia la

blasfèmia en boca dels homes però molt més en boca de la dona i dels infants i acaba diguent que es precis un esforç per llevar totes les paraules grosseres de la nostra llengua de les que'n podríem fer una foguera en la Plasetta de S. Salvador en holocauste a Deu i com a prometença de la nostra regeneració.

L'ovació que se li tributà al acabar fou llarga i s'uní a la que se tributà al P. Fornés al atansarse a parlar. Expressa lo que significa la manifestació infantil que fa poc s'havia feta. Els nostros pares se deuen alegrar desde el cel al veure aqueix acte nostros que serà una fita imborrable en la història d'Artá. S'ha fixat en la creu de moltes banderetes que's tot un símbol i estimula a que'ls homes aixequin les creus monumentals que altres temps aquí han existides, i acaba diguent que ja que en l'ordre material hem dat un pas d'avans amb el ferrocarril, el donem també amb l'ordre moral llevant aquestes paraules lletgíssimes que tant desdinen de la cultura d'un poble.

Acte seguit s'aixecà el Sr. Rector per donar al poble l'enhorabona i les gracies més corals així per l'assistència a tots els actes com per l'ordre i compostura guardats i feu vots perquè s'esveesquin de tot les males paraules dins el nostros poble. Acaba diguent que essent molt tart i pel mal temps sospenien el cant del «Te Deum» a la Parroquia i en son lloc digué tres Ave Maries que tothom digué a peu dret.

Al acte hi assistigueren una Comissió de Son Servera en representació del Sr. Rector i Congregació Mariana; i una de Capcepera representants també de idèntiques associació i autoritat esglesiàstica. El Sr. Rector i Batle de St. Llorens enviaren la seua adhesió, com també l'envià l'Ilm. Sr. Bisbe de Mallorca

amb la seua pastoral benedicció.

Aquest acte per la seua gran importància passarà a l'història i segurament serà transcendental per la nostra educació i cultura.

Festa de Sant Patrici

Esguany aquí està feta es estada poc animada per vides tristes. El dissapte donati havien de fer la capta amb música i diònies, i com les dues bandes que hi havia estàn totament desferes se mirà d'animar un poc a alguns músics perquè vessin d'ajuntar-se sols que pares més que hi havia banda; però encara qu'aquests de bona voluntat accediren, ara per instruments, ara per papers, no estaren a punt d'hora l'la capta se feu sense música ni diònies. Anaren a dur papers de Capcepera i al horabona s'hagueren de cantar les completes sense acompanyada, però per fi a mitjan funció estigueren arreglats i comparegueren a la Parroquia i se' feu encara acompanyada a la sortida.

Amb això ja la desanimació havia comensat i encara que fes un vespre molt calmat se feren poes foguerons. No'n contaren més que vint i set, i entre aquests eren els més grossos el del carrer de l'Estrella i el de les Parres.

Al ondemà dematí el dia sorti plouguent. Devers les vuit feia brusca prima. Algunes guarda de bestiar provà de sortir i fer algunes voltes, una colla de glosadors amb bisties ensellades també però la brusca se feia de cada vegada més grossa fins a convertir-se en ruixat i per aquest motiu s'hagué de suspendre. Devés les 10 s'espassà i a les dotze se feu una crida diguent que a la 1 i mitja se feria sa qualcada. Però a la una quant ja estaven voltant la villa algunes bisties, també brusquetjà tant fort que novament s'hagué de suspendre pel dia de S. Sebastià a les dues del capvespre. En aquest dia i hora també sortiren alguns cavalls i estava ja cosa molt animada però novament se posà de brusques i s'hagué de suspendre també la qualcada.

Aquesta s'es anunciada per demà diumenge a les 8 del matí.

Aquest periódic està subjecte a censura esglesiàstica.

DE CAPDEPERA

La diada de St. Antoni es celebrà en aquest poble amb la solemnitat de costum. El capvespre del dissabte de la festa els Obrers feren la capta per tota la població; els acompanyaren una xeranga de la música que dirigeix el mestre Miquel Masanet (a) Caribó, i els típics dimonis que per la seua festa figura i enbruiats n'estaven sempre envoltats d'una multitud de nens i d'allois que amb l'alegría que els acompanyava movien moltíssima bulla i continuament excitaven a n'els dos banyetes per a que pegassen una correguda cap a ella, amb aquell estrívit: *mé né, el dimoni malfer, i olé*, cantant amb la tonadeta tradicional.

El vespre després de les solemnes Completes a les que hi assistiren els Obrers i pobla comensaren a encendre-se els fogarons que per cert foren molts i grossos i de tota classe de gent sobre tot joventut varen esser tots molt visitats. Durant els mateixos moments el nostre bon glosador Miquel Pruna, juntament amb la seua Companya antes de fer públics les seues gloses, per deferència i atenció i com per rebre el beneplacit i aprovació, cantaren en primer terme l'Argument a davant el Senyor Rector i a davant els Obrers de St. Antoni la qual glosada no podem menos d'alarbar i donar la més completa enhorabona a son autor.

El dia del Sant hi hagué la festa religiosa de costum. En l'Ofici dirigí la paraula sagrada an els devots de R. D. Jaume Torrandell, teatí. El «Coro Davidic» cantà molt acertadament l'hermosa partitura «Te Deum laudamus» d'en Perosi.

El capvespre tengué lloc la coalcada que si be no va esser tan animada com els altres anys a causa del mal temps qu'es va posar, devém'notar que donar va goig el veure els animals, qu'hi presentaren completament grassos i plens de vida exhuberant, que no obstant el dit temps que bruscattjava, i el vent fortíssim qu'es deixava sentir, s'arribaren a encalçar bastant els cavalls i cavallers fent voltes p'els carrers acostumats. Mentres es celebrava aquest acte un gran aplèc de gent s'havia col·locada a demunt la plasseta de l'Esglesia que per una part contemplava la bendició que donava el nostre estimat senyor Rector, i per altra, en els

moments lliures, s'entretenia escoltant els acords de la banda de música esmentada i veient les diablures, punyetes, juli-piris i altres herbes d'aquest tò, amb que els dos dimonis impacientaven a n'el pobret St. Antoni; altra gentada composta principalment d'homes, se trobaven a dalt del carrer. Nou de de aont miraven les parades animades qu'es cavallers coratjosos feien donar a d'aquell cabell bestiar.

Encara que la cruor del temps desbaratà bastant la festa, no obstant podem dir que tots els actes resultaren molt esplendids i animats. Se mereixen l'enhorabona més efusiva els dos Obrers l'amo Esteve Melis i l'amo'n Toni Níu los quals donen be a conèixer que son veis en l'art i saben millor com heu han de fer per donar esplendides a una festa. Que per molts anys.

—Com a fruita dels temps es païsetjen bastants de vents costipadors i dengoros, però gracies a Deu, en general, no aferren molt fort i son tots de classe molt benigne.

La mar s'ha trobadà molt desbaratada durant alguns dies, fins a n'el punt qu'els barcos qu'havien donat fondo a dins Cala-Gat casi tots han suït desperfectes. La balandra «Iris» es rompé el bataiol i la botavara, i després d'haver fet igual amb el cap d'en terra les aigues l'allunyaren de la costa conseguint remouar l'ancora de proa fins que quedà embaresada amb el grillot de l'anomanada d'es punt de Cala-Gat.

També romperen el cap d'en terra els barcos «Victoria» i «S. Josep» i aquest arriba a pegar un cop a una petita balandra.

Capdepera. 19-I-22.

Corresponsal.

CRONICA

DEL TEMPS.—Aquesta setmana ha fet el temps ploué i fret. Se canja el nostre vaticini de canvi de temps i va fer vent el dissabte; el diumenge amenassà casi tot lo dia, el diumenge s'estava però el dimarts ploué ferm i fèu cal·lbruir; el dimecres i dijous tans però el divendres altra volta mos donà algo.

ESTAT SANITARI.—Sembla la passa de dengues del que n'hi ha molts qui jeuen, però encara que n'hi ha qualcun son molt pocs els qui estan en gravetat.

MORT.—El dia de St. Sebastià devers les tres del capvespre, tocaren un Extremunió i va esser el Sen Cinto Vey, qué morí dins breus moments. Deu l'haja acullit en la gloria.

EL RELLOTGE PUBLIC.—El rellotge de la vila desde fa una temporada se desbaratà tant com el temps essent causa de que se fassa colca equivocació important. Per exemple sabem, que per dues vegades els ambulants de correus no han arribat a temps an el tren. Convendria que s'arreglàs d'una vegada.

DESPEDIDA.—Dia 16 se despedí de la nostra Redacció el sargent de la Guardia Civil Sr. Fullana que ascepdit a suboficial passa a prestar servici a Zaragoza. Li desitjam prosperitat en son nou destí.

FESTA.—Demà dia 22 la Caixa Rural celebrarà la seua festa. S'ha suprimit el Triduo i sols heu haurà la Comunió General i Ofici.

Advertencia

Crec que no mos donarem be a entendre en els *Nous Propòsits* que publicarem a fi d'any. Per aixó volem posar-ho en clar. Per l'aument de paga que hem senyalat nos obligarem a publicar el Llevant setmanari en lloc de quizenari i mos sostenim en la mateixa idea. De manera que per l'aument de preu, donam l'aument de números.

Peró diguerem també qu'aumentem el tamany aixó es, que sortirà *casi sempre doble* els caixistes se menjaren el *sempre* i molts de lectors esperaven que fos de tamany més gros.

Tots els números qu'hem publicats enguany son de doble full que's lo que volíem dir, però tenguem en conta que no mos obligam a qu'hi surti sempre, perque no podem ni per l'estat econòmic ni per la feina d'impremta.

Les setmanes de una o dues festes, en març i de caixistes o del Director o quant l'abundancia de feina d'impremta no lu permeti, sortirà de un sol full, però sempre que poguem sortirà doble.

Aquesta setmana a pesar de les dues festes i de tenir un caixista malalt hem fet un esforç gros i el feim sortir doble, però la próxima a pesar de ser cossera per dar sortida al demés treball el farem sencill.

Si's sab ja no ve deuou.

ARGUMENT DE 1921

Perque els nostres lectors se puguin fer càrreg de lo que és l'Argument que cada any componen els nostros glosadors posarem complet el que ha obtingut el primer premi. Els demés son per l'estil perque tots glosen els meteixos fets, per això no los posarem íntegres i si sols unes quantes gloses com a mostra.

1

M'ha vengut a sa memori que sulia acostumá es fe cansons per honrá sa festa de Sant Antoni i si Deu m'ajuda, en s'histori vuy torná continuá.

2

Estic en sa confiansa de Deu qu'es permís m'ha dat. si algùn bot he pegat ferá el favó el Senyor Batle de corretgirme sa falta que aposta som arribat.

3

Antes que sa nació d'això no s'haga enterat també heu vuy revistat del nostro Senyor Rectó i si te gust d'esoltar-lo ja pot está preparat.

4

Vaig a di de l'any passat es modu qu'el posseia en s'ivern sempre pluvia i molts tardá havien sembrat i curria erba i blat el qui més cames tenia.

5

Comensam an es Jané qui es lo acostumat molts sabem qu'entrá amarat. i en blanó surtigué i en moll seguí es Febré i Mars i Bril ben abourat.

6

A ploure de nit i día en es Maig continuá si un hora estava clá tres o quatre en plovia mai via vist en sa vida tant de temps de ploure a Artá.

7

En es Juny va comensá a ferne bones diades

i rebassaren ses faves i se posaren a segá però no porem contá un any de bones anyades.

8

Tot fora temps se sembrá, sa terra mal cultivada no sé com aquesta anyada encara tant be arribá com s'erba no s'ho menjá; era que Deu l'amparava.

9

Ximateix se va cuvi més que la gent no's pensava més o menos mitja anyada heigué com vengué a la fi lo més prim que porem dí de tot va essé sa civada.

10

Questió de s'estivada en lo que se replegá basta per poré apuntá com un any de bona anyada que així com s'aigo abundava molta hortulissa es sembrá.

11

Moniatos un excés aquest any passat sembraren ni hagué qui bravetjaren i altres a s'enrevés i en general es prebés molt malament capitaren.

12

De fruita també hei hagué mal any a més no poré reimsolts varen sortir-ne i en ribaren pocs a be que quant de flò sortigué ja comensá a secar-sè.

13

També cont que s'ametlé que anava a pegá es trebais n'hi via come desmais i així com s'estiu llarg fe o de mal se convengué en sa mitat de secáis.

14

Des figuerals vaig notá que molt poques figues feren es figons desaparegueren abantes de madurá sort que se va aprufitá perque molt ben temps tengueren.

15

De garroves vaig trobá que ximateix n'hi havia

però va essé molt sencilla i molt poc varen pesá i sa cupa varen doná de malura o que patia.

16

D s'oliva vaig a dí que no estava molt untat i quant fe sa sequedat s'oliva nava a morí sort que ploqué i reverdí i encara da resultat.

17

Si no la aquella savó quines pèrdues no donava perque sols no hi importava es cercá cap cuhidó no está tant sols pes való per lo que necessitava.

18

Jo supòs que dñs Ariá es de ses tretes millós, no'stá tant sols pes valós si a vint i set duros va es que no porem campá sens oli sostenir-mos.

19

Ara vui fe un repás referent as bestia lo primé que convendr á será parlá des porc gras que si jo l'any qui ve en fas tot d'una el vuy dempatxá.

20

Tot aquell qui dempatxá en ses primeres pesades creg que va tení pagades ses passés i es menjá i des demés porem contá que's porc estava de males.

21

De vinticin hasta quinze foren es preus des pagá hei ha que voure i pensá, no dorme i ubrí sa vista que's comerciant per viure du se rienda en sa má

22

Está esposat l'any qui ve no dur-ne tants an es pès que d'algún n'estic intès que'n lloc de gonyá perdé, demés de fe de porqué tan baix i no gonyá res.

23

Referent a sa pastura

ses guardes des bestia
no se pogueren queixá
no es è un poc de tot d'una
emperò pe sa malura
moltets en varen passá.

24

Fa un instant que's porqué
he dit qu'estava de ma es
que estones ses corretjades
servien pes qui les fé
germans, sa malura te
ses bromes molt carregades.

25

Mal no'n viem menesté
i a alguns va ferir-los.
Sant Antoni gluriós,
gordau es bestia be,
no hei ha pastó ni porqué
qui se puga posá amb Vos.

26

A sa plassa es bestia
tengué un poc de baixada
i amb això també hei entrava
es gènero de menjá,
sa carn si que no baixá
sempre se va vendre cara.

27

Tant es qui han de comprá
com es qui tenguen venal
se queixen des capital
i tots volen explotá
aixó es poria posá
sempre está per un igual.

28

Si axò es'ava amb igualdat
que tothom pogués menjá
no hi emportaria está
sa gent en cap mal de cap
i ara segons s'estat
es seu modo de parlá

29

Si es es trebayadó
vamos, guanya bon jornal
peró per fe capital
es per demés pensar-ho
xerra i creu que te ravó
i des seu senyó diu mal

30

Si es senyó també
perque es jornal troba cá
ben molts de ratos está
diguient mal des jornalé;
i sa part de sa cupa te
per molts es «luco» que hi ha.

31

Si's un pobre jornalé

qui tenga fies fadrines
entre tumbagues i vies
casi fon tot lo quant té;
conta que no li va be
ses flos li tornen espines.

32

Es temps venga així con venga
ningú nat se vol fe poc
senyós amb s'auto *pop pop*
i coleún també s'en queixa
que no li basta sa renda
que l'amo li fa des lloc.

33

Axí's que tothom s'aferra
per tení més bon está;
tots mos hem de conformá
i demaná a Deu amb idea
a voure si aquesta guerra
adins poc temps caberà

34

Mirau quants d'homos hei ha
qui están a la flò del mon
i an aquesta guerra son
forsats o sense forsá
en disguts i poc menjá
i es número d'ells qui son.

35

Verge de Son Salvadó
Vos qui sou tan nomanada
posau desd'una vegada
remeis per aturar-ho
que aquesta desunió
crec que son pocs que'ls agrada.

36

Vos ho demán per favó
que fassau tala finura
perque tenguen sa ventura
tots aqueis joves d'honó
qui moren de traició
i allá fan sa sepultura.

37

Demaneh a Deu que acab
tots plegats amb gran idea
perque això demunt la terra
no és més qu'un desbarat
i de lletgí estic cansat
de Melilla i de sa guerra.

38

Jo estic cansat de lletgí
i de rebre males noves.
Ara vos vui doná proves
de ses festes si per si
per la Purissima aquí
feren unes Coranta Hores.

39

L'esglesia se va adorná

amb una gran claredat
de llums d'electricitat
era difícil contá
i de candeles a l'alta
eparixia un cel.

40

Ses festes a lo costum
jas nostro superió
i per essè bon pastó
que ja le hi conten de lluny
es dia quinze de Juny
entrá efectiu, Rectó.

41

Molts d'anys puga possehi
Don Juan sa Recturia
i que Deu li allarg sa vida,
confii que pot essè així
per ensenyá es bon cami
a tots es d'aquesta vila.

42

Ara vos vuy fe sabent
de ses millores d'Artá
s'enten ses que vaig notá
qui apuntades les teng,
lo primé dic des Convent
qu'alkaren es campaná.

43

Serveix molt s'haver-lo alsat
per més sentí sa campana
però més porque ja estava
segons diven crivellat
i una grossa novedat
c adadia s'esperava.

44

També veig principiát
per fundar ne una plassa
i a sa nova cloaca
un tros mes han allargat
jo trob que está ben pensat
perque s'aigo bruta en passa.

45

Quant varen havé acabat
sa clovaca de tapá
a fe sa varen posá
un passillo a cada part
i cunetes de tant en tant
pe s'aigo porè passá.

46

D'aqueixa obra comensada
ses gracies hem de doná
a s'Ajuntament d'Artá
i més si la veim acabada.
Un'obra ben ideada
tota sa vida hei está

(Seguirá.)

SERVICIO DE CARRUAJES
DE
BARTOLOMÉ FLAQUER
(A) MANGOL

A todas las llegadas del Ferrocarril hay coche que parte directo para Cadepera y Calarratjada y de estos puntos sale otro para todas las salidas de tren.

Hay también coches disponibles para las Cuevas y viajes extraordinarios.

AGENCIA DE TRANSPORTES

Se sirven encargos para Palma y Estaciones intermedias.

PLASETA DEL MARCANDO.

GRANDES ALMACENES
San José

DE

Vda. Ignacio Figuerola

HOY, COMO NADIE

detalla en precios, esta casa, todas las

GRANDES NOVEDADES

Únicos almacenes que tienen en grandes existencias

TOD LO QUE SE REQUIERE PARA

VESTIR Y CALZAR

y que venden más barato que nadie

Teléfono 217

I

Precio fijo

ESTA CASA NO TIENE SUCURSALES

La Fonda Randa, de Esteva

Carré de Palma, 48—**ARTA**

S'ES OBERTA FA POC. TOT ES NOU
T'LLAMPANT. SERVICI ESMERADISSIM

Prontitut

SEGUREDAT I ECONOMIA

I Artanencs, escoltau

Si's paraigo está espenyat

i el voleu fe arretgiá

Li' Rauxé el dobará

Lo bento i aviat.

En lo que també es trempat

es en fernes de llauné

posa lligades d'acé

a ribells i greixoneros

adoba pelles, calderes

i màquines de quinqué.

CARRER RECTA-ARTA

Ensaimades i panets

En lloc se torben pillós que a la

PANADERIA Victoria

ES FORN NOU

D'EN

Miquel Roca Castell

A sa botiga hei trobaren sempre pans, panets,
galletes, bescuits, rollets, i tota casta de pastisseries

TAMBE SE SERVEIX A DOMICILI

Netedat, prontitut i economia

DESPAIG Carrer de Palma 3 bis. ARTA

¡ATENCIÓN!

Compra carros y carretones en cualquier
estado se encuentren

Gabriel Carrió

PEDRA PLANA, 7 - ARTA

DISPONIBLE